

Plaan S

Kuidas kiirendada teaduspublikatsioonidele täieliku ja kohese avatud juurdepääsu võimaldamist?

Keskne põhimõte on järgmine:

“Pärast 1. jaanuari 2020.a. tuleb kõik rahvuslike ja Euroopa teadusagentuuride ning muude rahastavate asutuste poolt eraldatud riiklike toetuste abil tehtud teadustööde tulemused publitseerida nõuetekohastes avatud juurdepääsuga ajakirjades või nõuetekohastel avatud juurdepääsuga veebiplatvormidel.”

SELLELE LISAKS:

- Autoritele jääb oma publikatsiooni autoriõigus ilma igasuguste piiranguteta. Kõik publikatsioonid tuleb avaldada avatud litsentsiga, soovitavalt kasutades *Creative Commons Attribution Licence CC BY*. Kasutatav litsents peab kõigil juhtudel vastama Berliini deklaratsioonis esitatud nõudmistele.
- Rahastajad kindlustavad ühiselt selgete kriteeriumite ja tingimuste sisseadmise, millele peavad vastama nõuetekohaste kõrgekvaliteediliste avatud juurdepääsuga ajakirjade ja avatud juurdepääsuga veebiplatvormide pakutavad teenused.
- Juhul, kui selliseid kõrgekvaliteedilisi avatud juurdepääsuga ajakirju või veebiplatvormi pole veel olemas, ergutavad rahastajad oma tegevust koordineerides nende loomist vastavalt vajadusele ja toetavad neid. Kui tarvis, toetatakse ka avatud juurdepääsu taristut.
- Kus võimalik, kaetakse avatud juurdepääsu avaldamistasud rahastajate või ülikoolide, mitte üksikute teadlaste poolt. Tunnistatakse vajadust, et kõik teadlased peavad saama avaldada oma töid avatud juurdepääsuga väljaannetes isegi kui nende asutusel pole selleks piisavalt rahalisi vahendeid.
- Kui avatud juurdepääsuga avaldamise eest võetakse tasu, on selle rahastamiseks kehtestatud üleeuroopalised standardid ja piirmäärad.
- Rahastajad nõuavad ülikoolidelt, teadusorganisatsioonidelt ja raamatukogudelt oma poliitikate ja strateegiate ühtlustamist tegevuse läbipaistvuse märkimisväärseks suurendamiseks.
- Üldmainitud põhimõtted hakkavad kehtima igat tüüpi teaduspublikatsioonidele, kuid on aru saadud, et monograafiate ja raamatute puhul võib tähtaeg nihkuda kaugemale kui 1. jaanuar 2020.
- Avatud arhiivide ja repositooriumite tähtsust teadusuuringute tulemuste hoidmisel ja säilitamisel tunnustatakse tänu nende pikaajalisele arhiveerimisvõimele ja hoitava materjali uuenduslikele toimetamisvõimalustele.
- ‘Hübriid’ publitseerimismudel ei vasta ülaltoodud põhimõtetele.
- Rahastajad jälgivad ülaltoodud põhimõtetest kinnipidamist ja karistavad nende rikkumist.

Rohkem infot:
<http://scieur.org/coalition-s>